

6.SINIF 4. TEMA ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

TÜRKÇE

Bu kitapçık AYDIN Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

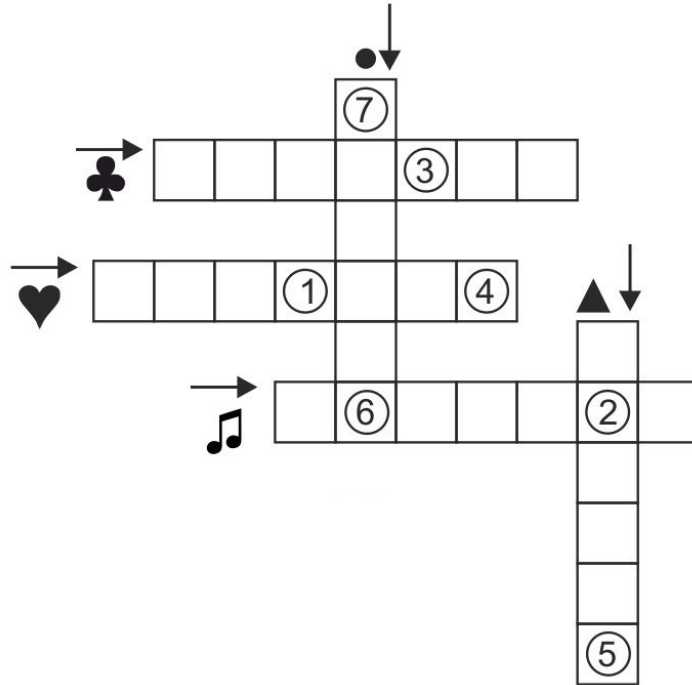

ETKİNLİK 1

Mevlâna Celaleddin Rumi yüzyıllarca süregelen bir hoşgörünün öncüsü olup bu hoşgörü felsefesiyle gönüllere taht kurmuş, Anadolu'nun dünyaca ünlü evliyalarındandır. Mevlâna, barışın ve manevî kardeşliğin sembolüdür. Onu anlatmak için satırlar da kelimeler de kifayetsiz kalacaktır. Fakat onun güzel ve ruhumuzu okşayan sözleri her zaman kılavuzumuz olacaktır.

Bu metindeki bazı sözcüklerin anlamları “▲, ●, ♥, ♣, ♪” simgeleriyle verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak aşağıdaki bulmacaya yerleştiriniz.

- Görülmeyen, duyularla sezilebilen, ruhani, tinsel, maddi karşıtı.
- ♥ Varlığın ve bilginin sistemli olarak araştırılması.
- ♪ Yeterli miktarda olma, yetme, kâfi gelme.
- ♣ Ruhsal ve zihinsel bakımdan yol gösteren, ışık tutan kimse, rehber.
- ▲ Duyularla ifade edilemeyen bir şeyi belirten somut nesne veya işaret, simge.

Numaralanmış kutularda yer alan harfleri “ANAHTAR SÖZCÜK” bölümüne yerleştiriniz.

ANAHTAR SÖZCÜK

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ETKİNLİK 2

- I. Biraz önce geçen adamı tanıdın mı?
- II. Onu, tanıdıkça daha çok sevmeye başladım.
- III. Ben arkadaşını tanımam, alacağımı senden isterim.
- IV. Bu öğrenciyi, geçen yılki yarışmadan tanıyorum.
- V. Sınavda başarısız olanlara bir hak daha tanındı.

“Tanımak” sözcüğünün aynı anlamda kullanıldığı cümle numaralarını aşağıya yazınız.

.....

ETKİNLİK 3

Aşağıdaki cümlelerde bulunan boşlukları yay ayraç içindeki anlam ilgisine uygun olacak şekilde doldurunuz.

- * için onunla görüşmeyi kestim. (neden)
- * Hafta sonu hava güzel olursa (koşul)
- * Bilim adamları için çalışmalar yapıyor. (amaç)
- * toplantıyı erteleriz. (koşul)
- * Gelecek nesillere örnek olmak için (amaç)
- * Çevreyi temiz tuttuğundan (neden)

ETKİNLİK 4

Güzel bir Mayıs akşamı... Denize kırmızı rengin türlüsü yayılmış. Dağlardan yayılan ıhlamur kokusu, deniz kokusuyla birleşiyor. Sandallar hiç kıpırdamıyor; mavi şapkalı çocuk, babasının attığı oltaları bekliyor heyecanla. Oltalara bağlı çingiraklar suskun. Çocuk cıvı cıvı, deniz durgun. Bulutlara daldı, sonra hayal etti çocuk: "Bulut mu olsam, gemi mi yoksa balık mı olsam, yosun mu?" Sonra dedesinin yaptığı tahta atı geldi aklına. Tahta atına bindi, sürdü atını. Dört nala gidiyordu sanki çocuğun tahta atı. Dedesi çocukluğuna gitti torununu izlerken. Bir söz geldi aklına: Atları... At... Rüzgâr kanatlı atlılar gibi geçti hayat.

Yukarıda paragrafta yer alan hikâye unsurlarını ilgili kutucuklara yazınız.

Olay Örgüsü

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

Kişiler ve Varlık Kadrosu

~~~~~

~~~~~

~~~~~

Zaman

~~~~~

Anlatıcı

~~~~~

Yer

~~~~~

ETKİNLİK 5

Aşağıdaki metinleri okuyarak anlatımın kaçınıcı kişi ağzından yapıldığını kutucuklara yazınız.

Evden çıkmadan önce annesi uyarılmıştı ama yine yapmamıştı kontrolünü. Okula gidip derse başladıklarında Türkçe kitabının ve defterinin çantasında olmadığını fark etti. İşte o an annesinin uyarısı aklına geldi ve annesini dinlemediğine pişman oldu. Bu olaydan sonra artık her akşam çantasını ders programına göre hazırlamadan yatmayacağına kendi kendine söz verdi.

İnsanlara yardım etmeyi, onların işini kolaylaştırmayı seviyorum. Bazıları yalnızca kolay gelsin deyip iş yapanın yanından geçip gitmeyi tercih ediyor. Çok önemli bir iş yoksa muhakkak iş yapan kişiye yardım etmeyi tercih ederim. Ne demişler? "Birlikten kuvvet doğar." Hem birilerinin yüzünün güldüğünü görmek, bir sıkıntıdan kurtarmak beni çok mutlu ediyor. Dayanışmanın çok önemli olduğunu düşünüyorum.

İlkbaharın gelmesiyle okulun bahçesini düzenlemeye ve bazı yerleri ağaçlandırmaya karar verdik. Ben evimizin bahçesinden küçük bir erik ağacı fidanı getirmiştik dikmek için. Önce hepimiz bahçedeki ufak tefek çöpleri ayıklağık. Çöpler ayıklandıktan sonra yabancı otları temizledik. Ellerimizde çapalarla toprağı çapaladık. Bazı arkadaşlarla evlerinden getirdikleri çiçek tohumlarıyla küçük çiçek tarhları oluşturduk. Benim getirdiğim fidanı ve arkadaşlarımdan getirdiği fidanları okul duvarının önündeki dar ve uzun bahçeye sırayla diktik. Doğayla iç içe olmak ve kendi ellerimizle bir bahçe oluşturmak hepimizi çok mutlu etti. Okulu bitirip yıllar sonra geldiğimizde o fidanların kocaman ağaçlar olduğunu göreceğimiz düşüncesi hepimizi heyecanlandırmıştı.

ETKİNLİK 6

Aşağıdaki cümlelerden giriş cümlesi olmaya uygun olanları yanındaki kutucuğa işaretleyiniz.

Küçük kelebek, bahçede çiçekten çiçeğe konuyordu.	
Bunu da söylemeliydin bana.	
Gelmediğini görünce valizini topladı.	
Yoğun bir iş günü yine başlıyordu.	
Çünkü bugün limana hiç gemi yanaşmamıştı.	
Günümüzün en önemli problemlerinden biri çevre kirliliğidir.	
Örneğin çam ağaçları bu gruptandır.	
Bu yılki en iyi film ödül törenleri önümüzdeki pazartesi başlıyor.	
Çocuk bu düşünceyle evden çıktı.	

ETKİNLİK 7

“Doktor gittikten sonra da maalesef ---- neresinde olduğu bir türlü anlaşılamadı. Kemiğin ---- sanılıyordu. Sadece başında önemsiz ve küçük bir ---- vardı. Buna rağmen doktor endişeliydi ve gerçek durumun ancak zamanla ---- söylemişti. Pollyanna ise hâlâ kendine gelememişti. Teyzesi derhâl tecrübeli bir hasta bakıcı çağırırdı. Teyze de neredeyse Pollyanna kadar hastaydı fakat yeğeninin yanından bir dakika bile ayrılmıyordu.”

a) Yukarıdaki metinde boş bırakılan yerlere aşağıdaki sözcüklerden uygun olanları yerleştiriniz.

anlayışlı – geçerken – anlaşılabilirliğini – sorunun – söyledikten – yara – kırıldığı – varken

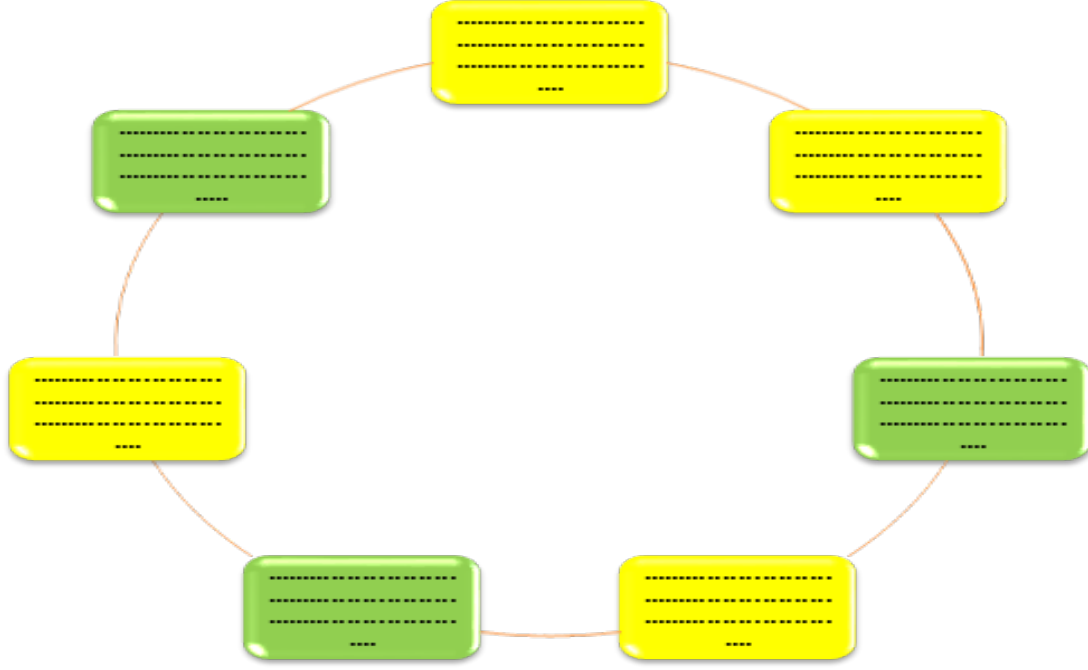
b) Aşağıdaki sözcükleri yukarıda okuduğunuz metindeki anlamlarından yola çıkarak bu sözlerin yerine geçebilecek sözlerle eşleştiriniz.

sadece		hemen
endişeliydi		deneyimli
hâlâ		yalnızca
derhâl		kaygılıydı
tecrübeli		henüz

ETKİNLİK 8

- * Olayın hangi amaçla gerçekleştiğini ya da gerçekleşeceğini anlatan cümlelere amaç-sonuç cümleleri denir.
- * Olayın gerçekleşmesinde rol oynayan etkenin belirtildiği cümlelere sebep-sonuç cümleleri denir.

Buna göre aşağıda verilen grafikteki sarı kutucuklara sebep-sonuç, yeşil kutucuklara amaç-sonuç cümlesi örneği yazınız.

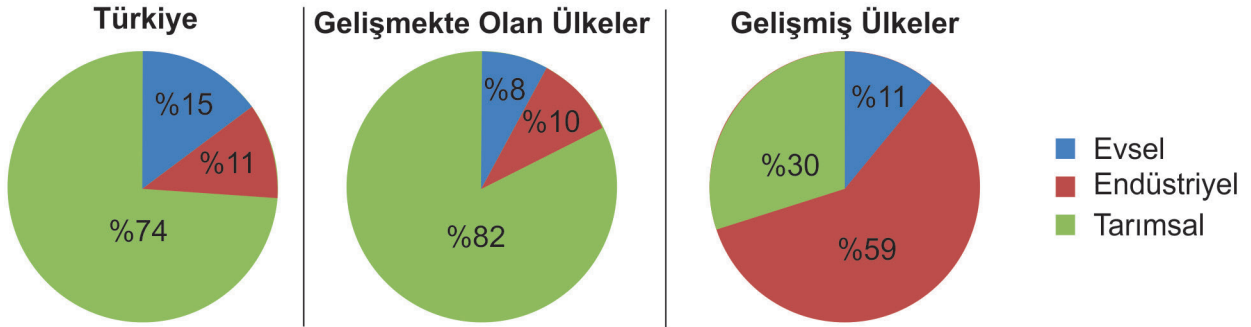

ETKİNLİK 9

Aşağıda yanlarında anlam özellikleri verilen cümlelerin doğru olanlarının yanına (D), yanlış olanlarının yanına (Y) yazınız.

İleride ihtiyacım olur diye para biriktirmiştım.	Sebeo-sonuç
Bize yardım etmek için her yolu denedi.	Amaç-sonuç
Kibirli davranışlarından dolayı çevresinde kimse kalmamıştı.	Amaç-sonuç
evresi tarafından çok sevilen biridir çünkü herkese dürüst davranır.	Sebeo-sonuç
Koronavirüse karşı önerilen 14 kurala uyarsak hastalığın yayılma hızı düşer.	Koşul-sonuç

SUYUN SEKTÖREL KULLANIM ORANLARI

Yukarıdaki grafikte 2010 yılında suyun sektörel olarak kullanımı verilmiştir. Buna göre aşağıda verilen bilgilerden doğru olanların yanına (D), yanlış olanların yanına (Y) yazınız.

- ( ) Türkiye’de evsel kullanım oranı, gelişmiş ülkelerin kullanım oranından fazladır.
- ( ) Gelişmekte olan ülkeler, suyu tarımsal faaliyetler için en fazla harcayanlardır.
- ( ) Gelişmiş ülkeler suyu en fazla endüstriyel alanda kullanmışlardır.
- ( ) Türkiye’de evsel ve endüstriyel alanda kullanılan toplam su oranı, gelişmiş ülkelerin tarımsal alanda su kullanım oranlarından fazladır.
- ( ) Türkiye’de endüstriyel alanda kullanılan su oranıyla, gelişmiş ülkelerde evsel alanda kullanılan su oranı birbirine eşittir.
- ( ) Türkiye’nin, gelişmekte olan ülkelere göre endüstriyel alanda su kullanımını daha fazladır.

ETKİNLİK 11

Tablodaki adların özelliklerini işaretleyiniz. Aynı sözcük için birden çok işaretleme yapmanız gerektiğine dikkat ediniz.

İSİMLER	Varlıklara Verilişine Göre		Varlıkların Sayısına Göre			Varlıkların Oluşuna Göre	
	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	Topluluk Adı	Somut Ad	Soyut Ad
evler							
dürüstlük							
Zeynep							
orman							
rüzgâr							
hava							

ETKİNLİK 12

Sıralanan özelliklere uygun bir isim yazınız.

tekil/somut/özel

topluluk/somut/cins

tekil/somut/cins

çoğul/soyut/cins

tekil/soyut/cins

çoğul/somut/özel

ETKİNLİK 13

Aşağıdaki cümlelerde yer alan doğru ifadeler için gülen yüz ifadesini, yanlış ifadeler için kızgın yüz ifadesini boyayınız.

“Sevgi tüm güzelliklerin kaynağıdır.” cümlesinde ad türünde iki sözcük vardır.

“Denize atılan bir taş, bütün okyanusların seviyesini yükseltir.” cümlesinde ilk sözcük özel isimdir.

“İyiliği yapan bilmemeli, gören anlamalı.” cümlesinde soyut olan iki isim vardır.

“Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz’dir.” cümlesinde çoğul eki almış bir topluluk adı vardır.

ETKİNLİK 14

Michael Jordan lise ikinci sınıf öğrencisiyken okul basket takımına alınmadı. Antrenörü, onun bu konuda yetenekli olmadığını, boyunun kısa olduğunu söyleyerek takımda yer alamayacağını söyledi.

Eve geldiğinde Michael’ın morali oldukça bozuktu. Hemen odasına çıktı ve ağlamaya başladı. Hayalleri yıkılmıştı. Durumu fark eden annesi odaya girdi ve “Neler oluyor?” diye sordu.

“Takıma giremedim,” diye yanıt verdi Michael,

“Bana sen küçüksün dediler...”

Annesi bunun üzerine kolunu, oğlunun boynuna doladı.

“Bak!” dedi, “Önemli olan, takımın içinde senin ne kadar küçük olduğun değildir; senin içinde ne kadar büyük bir takım olduğudur.”

Bu sözler genç basketbolcu Michael Jordan için yeni bir başlangıç oluşturdu. Artık ne istediğini çok daha iyi biliyordu. Bunun üzerine çalışmaya başladı. Her geçen gün temposunu arttırdı. Bir daha ki seçmelerde okul takımına girdi. Bu, onun basketbol yaşamının ilk basamağıydı. Önce amatör, ardından profesyonel lige transfer oldu.

O şimdi, yalnızca Amerika’nın değil, dünyanın yetiştirdiği “en büyük basketbol yıldızı” ünvanını taşıyor.

Yukarıda verilen metinden yararlanarak aşağıdaki isim türlerine birer örnek yazınız.

Somut İsim:

Soyut İsim:

Özel İsim :

Cins İsim:

Tekil İsim:

Çoğul İsim:

Topluluk İsmi:

ETKİNLİK 15

Aşağıda verilen ifadelerin hangi isim tamlamasına uygun olduğunu belirleyerek yazınız.

takım kaptanı

dürüstlüğün önemi

Ege'nin incisi

cep telefonu

onun çantası

noktalama işareti

Belirtili İsim Tamlaması

Belirtsiz İsim Tamlaması

ETKİNLİK 16

Cümlelerde koyu yazılarak belirtilen sıfatları, türlerine uygun olarak işaretleyiniz. Birden fazla kutucuğa işaret koyabilirsiniz.

Sıfatlar (Önadlar)	Niteleme Sıfatı	Sayı Sıfatı	İşaret Sıfatı	Belgisiz Sıfat	Soru Sıfatı
En kötü hapisane, kapalı bir kalptir.					
Güzelliğın on para etmez, bu bendeki aşk olmasa.					
İki günü eşit olan aldanmıştır.					
Kaç iyi insan bir kötülüğe dur diyebilir? Bir tanesi yeterli.					
Bazı başarılar, çok geç gelir.					
Her eylemin atası düşüncedir.					

ETKİNLİK 17

Aşağıdaki cümlelerde geçen sıfatları belirleyerek uygun sıfat türü ile eşleştiriniz.

Bu kitabı nereden aldın?

Soru Sıfatı

Bazı insanlar yardım edince mutlu olur.

Sayı Sıfatı

Sınava girip kırk yedi soru çözdüm.

İşaret Sıfatı

Öğrenciler sıcacık sınıflarında ders işliyor.

Belgisiz Sıfat

Hangi konuyu işlediğimizi çok iyi bilir.

Niteleme Sıfatı

ETKİNLİK 18

Olay anlatımına dayalı metinlerde olayları, kişileri, mekânı okurlara anlatan kişiye anlatıcı denir. Metinlerde anlatım, birinci kişi ağızından ve üçüncü kişi ağızından anlatım olmak üzere iki şekilde yapılır.

Birinci kişi ağızıyla anlatımlarda yazar, kendi başından geçen veya içinde bulunduğu bir olayı anlatır. Bu tür anlatımlarda çoğu zaman birinci tekil şahıs (ben) veya birinci çoğul şahıs (biz) ekleri kullanılır.

Üçüncü kişi ağızıyla anlatımlarda yazar, genellikle duyduğu veya gördüğü şeyleri anlatır. Bu tür anlatımlarda çoğu zaman üçüncü tekil şahıs (o) veya üçüncü çoğul şahıs (onlar) ekleri kullanılır.

Aşağıda verilen yönergeleri sırasıyla yapınız.

- I. Metni okuyunuz.
- II. Okuduğunuz metinde hangi anlatım ağızı kullanılmıştır?
- III. Metni siz de diğer anlatım ağızı ile yazınız.

I.

Derslerine her zaman özen gösteren 6. sınıf öğrencisi olan Çağlar sınıfın en çalışkan öğrencisiydi. Çağlar yalnızca derslerinde değil arkadaşlık ilişkilerine de çok önem veren bir insandı. Aynı zamanda çok iyi bir yüzücüydü.

II.

Hangi anlatım ağızı kullanılmıştır? Yazınız.

III. Diğer anlatım ağızıyla yazınız.

ETKİNLİK 19

1. (.....) Üniversiteden mezun olan Aylin, ilkokul öğretmenini arayıp mutluluğunu paylaşmıştır.
2. (.....) Katıldığı satranç turnuvasında birinci olan Erol, dereceye giren rakiplerini tebrik etmiştir.
3. (.....) Graham Bell, telefonun icadını yüzlerce denemenin sonunda gerçekleştirmiştir.
4. (.....) Uzun zaman önce arkadaşının kitabını ödünç alan Sinem, kitabı bitirince arkadaşına geri vermiştir.
5. (.....) Okul takımımız her gün düzenli çalışarak çıktığı maçta çok iyi bir mücadele sergilemiştir.
6. (.....) Öğretmenimiz defalarca anlattığı konuyu bizi kırmayarak bir kez daha anlattı.

Yukarıdaki cümlelerde geçen davranışları, aşağıdaki değerlerle eşleştiriniz.

a) Sabır	b) Tevazu (Alçak gönüllülük)	c) Güvenilir Olmak
d) Azim	e) Disiplinli Olmak	f) Vefa

ETKİNLİK 20

1. METİN

Robert Bosch şöyle diyor: “İnsanların güvenini kaybetmektense para kaybetmeyi tercih ederim.” Bu söz bize dürüstlüğün ne kadar değerli olduğunu gösteriyor. Dostlarımızın, ailemizin, bize değer veren herkesin bize güvenmesi milyonlarla ölçülemeyecek kadar önemlidir. Geçenlerde bir haberde taksisinde, içerisinde binlerce lira olan çanta bulan bir taksiciyi izlemiştim. Taksici, çantayı içindekileri görmesine rağmen doğruca karakola götürüyor ve sahibine teslim ediyor. Çantanın sahibi bu örnek davranışı için taksiciye bir miktar para vermeyi teklif ediyor. Fakat taksici, bunu kabul etmiyor. Nedeni sorulduğunda muhabire “Çantayı getirmek benim insani görevimdi. Bunun için ödüle gerek olduğunu düşünmüyorum. Herkesin yapması gerekeni yaptım sadece.” diye cevap veriyor. Taksicinin gösterdiği bu büyük erdemi bugün acaba kaçımız gösterebiliriz?

2. METİN

Bir gün sormuşlar ermişlerden birine: “Sevginin sadece sözünü edenlerle, onu yaşayanlar arasında ne fark vardır?” Bunu göstermek için iki sofraya hazırlar. Önce sevgiyi dilden gönüle indirememiş olanları çağırır. Derken tabaklar içinde sıcak çorbalar gelmiş ve arkasından da derviş kaşıkları denen bir metre boyunda kaşıklar. Bu kaşıkların ucundan tutup öyle yiyeceksiniz, diye bir de şart koymuş. “Peki!” demişler ve içmeye teşebbüs etmişler. Fakat o da ne? Kaşıklar uzun geldiğinden bir türlü döküp saçmadan götürüyorlar ağızlarına. En sonunda bakmışlar beceremiyorlar, öylece aç kalmışlar sofradan. Bunun üzerine “Sevgiyi gerçekten bilenleri çağıralım yemeğe.” demiş. “Buyurun!” deyince her biri uzun boylu kaşığını çorbaya daldırıp sonra karşısındaki kardeşine uzatarak içirmiş. Böylece her biri diğerini doyurmuş ve şükrederek kalmışlar sofradan.

Aşağıda verilen cümleleri ilgili olduğu metnin kutucuğuna yazınız.

- A. Konusu sevgi ve dayanışmadır.
- B. Ünlü bir kişinin sözünü içerir.
- C. Gerçek hayattan bir örnek verilmiştir.
- D. Bir sorudan yola çıkarak oluşturulmuştur.
- E. Konusu dürüstlüktür.
- F. Bir durum amacıyla birlikte verilmiştir.
- G. Sonuca bağlarken okuyucu düşünmeye sevk etmiştir.

ETKİNLİK 21

Aşağıdaki cümlelerde öne sürülen yargılardan doğru olanların başına (D), yanlış olanlara (Y) yazınız.

- ( ) "Soruların kolay olduğunu görünce çok sevindi." cümlesinde "kolay" sözcüğü niteleme sıfatıdır.
- ( ) "Bu, taşındır." diyerek Kâbe'yi diksem başına" dizesindeki "bu" sözcüğü işaret sıfatıdır.
- ( ) "Birkaç gün sonra bu işi bitiririz." cümlesinde iki tane belgisiz sıfat vardır.
- ( ) "Kara kedinin içeriye süzüldüğünü kapının aralığından gördüm." cümlesinde hem isim tamlaması hem de sıfat tamlaması vardır.
- ( ) "İstediği her şeye çabalamadan ulaşan çocuklar her zaman mutsuzdur." cümlesinde iki tane belirtme sıfatı vardır.
- ( ) "Geçti Bor'un pazarı, sür eşeğini Niğde'ye." atasözünde zincirleme isim tamlaması vardır.
- ( ) "Takımın en genç oyuncusu kırmızı kart gördü." cümlesinde belirtili isim tamlaması vardır.
- ( ) "Komşumuzun kedisi bizim evin mutfağına saklanmış." cümlesinde iki farklı isim tamlaması vardır.

ETKİNLİK 22

Aşağıdaki şiirde geçen altı çizili ad ve sıfat tamlamalarını ilgili kutucuğa yazınız.

Yediyordu Elif kağnisını
Kara geceden geceden
Sanki elif elif uzuyordu inceliyordu
Uzak cephelerin acısıydı gıcırtilar
İnliyordu dağın ardı yasla
Her bir heceden heceden

Mustafa Kemal'in kağnisı derdi kağnisına
Mermi taşırdı öteye, dağ taş aşardı
Çabuk giderdi, çok götürürdü Elifçik
Nam salmıştı asker içinde
Bu kez herkesten evvel almıştı yükünü
Doğrulmuştu yola, önceden önceden

İSİM TAMLAMALARI

SIFAT TAMLAMALARI

ETKİNLİK 23

İki erkek kardeşin hikayesi, birlikte çalıştıkları babalarından kalma çiftlikte geçiyordu. Kardeşlerden biri evliydi ve beş çocuğu vardı. Diğer kardeş ise bekârdı. Her günün sonunda iki kardeş ürünlerini ve kârlarını eşit olarak bölüşürlerdi.

Günün birinde bekâr kardeş şöyle düşündü:

- Ürünümüzü ve kârımızı eşit olarak bölüşmemiz hiç de adaletli değil . Ben bekâрім ve pek fazla ihtiyacım yok. Kardeşimin geniş bir ailesi var. Onun daha fazla ihtiyacı olur. O günden sonra bekâr olan kardeş her gece bir çuval tahılı kardeşinin deposuna götürdü.

Bu arada evli olan kardeş de kendi kendine :

- Ürünümüzü ve kârımızı eşit olarak bölüşmemiz hiç de doğru değil. Ben evliyim, eşim ve çocuklarım var. Yaşlandığım zaman onlar bana bakabilirler. Fakat kardeşim bekâr ona yaşlandığı zaman bakacak kimsesi yok, diye düşündü ve her akşam bir çuval tahılı kardeşinin deposuna bıraktı. Yıllarca tahılları hiç eksilmeden devam etti bu döngü. Sonra bir gece iki kardeş gizlice tahılları taşıırken karşılaştılar. O anda olup biteni anladılar ve birbirlerini kucakladılar.

Bu hikâyede ---- önemini anlatmak istemiştir.

Yukarıdaki cümleyi uygun bir şekilde tamamlayınız.

ETKİNLİK 24

UMUT İÇİNDE

Badem çiçeğini tut baharın yelinde,
Güzel sözler dökülsün dilinde.
Kendini dinle bir yağmurun çeşmesinde,
Zenginliği boşa eyleme o sellerde.

Tarihini hiç unutma yaşa birlikte,
Şanlı geçmişini koru geleneğinde.
Özünü, sözünü doku da kilimlerde
Okunsun asaletin insanlık âleminde.

Vatana sahip ol diyar diyar illerde,
Anadolu'mun çağlayanlarını gez de,
Maviliklerin arkasındaki gölgende,
Sebepl ol dünya barışına sen de.
Songül OKTAYLAR

Şiirde erdemli insanlarla ilgili hangi özelliklere değinilmiştir?

.....
.....
.....

Dünyayı İyilik Kurtaracak: Bakkal Kanber Amca'nın İçinizi Isıtacak Hikâyesi

Kanber Amca, Üsküdar'da bakkal dükkânı işletiyor. Onu, diğer bakkallarından ayıran özelliği ise kitaplara ve okumaya karşı sevgisini mahalledeki çocuklara da aşılama yöntemi. Kanber Amca, dükkânındaki raflara sadece yiyecek-içecek dizmiyor. Kitaplarla dolu raflarından, bütün çocuklar istedikleri kitapları alabiliyor. Kitapları okuyup tekrar getiriyorlar, Kanber Amca'ya kitabın özetini anlatıyorlar ve bakkaldan istedikleri herhangi bir yiyecek-içeceği ücretsiz alabiliyorlar.

2000'den bu yana bakkal dükkânı işleten Kanber Amca'nın içindeki okuma aşkı hiçbir zaman dinmemiş. Gün içinde her fırsatta kitaplarını eline alıp okumaya devam eden Kanber Amca'nın bu hâli, mahalledeki çocukların da ilgisini çekmiş. Çocuklar önce ne okuduğunu merak etmiş, sonra da ondan kitap istemeye başlamışlar. Bakkal Kanber Amca da çocukların bu isteklerini seve seve yerine getirirken çok daha fazlasını bile yapmış.

Çocuklar, Kanber Amca'nın bakkalına gelip istedikleri kitapları ödünç alabiliyorlar. Ancak Kanber Amca'nın bir şartı var: Kitapları okuduktan sonra özetini Kanber Amca'ya anlatmaları gerekiyor. Özeti anlattıktan sonra da bakkaldan istedikleri herhangi bir şeyi ücretsiz olarak alabiliyorlar.

"Çocuklar okumayı, merhameti ve güzelliği öğrensinler." sloganı ile herhangi bir karşılık beklemeden bu uygulamayı başlattığını söyleyen Kanber Amca, çocukların bu işe oldukça hevesle yaklaştığını ve bakkaldan bedava bir şeyler almanın motivasyonu ile kitap okuduklarını dile getirerek diğer esnaflara da çocukları okumaya teşvik edecek bu tip uygulamaları çoğaltmaları çağrısında bulunuyor.

Aşağıdaki soruları bu metne göre cevaplayınız.

1. Kanber Amca ve bakkalı haber metnine niçin konu olmuştur?

.....

2. Kanber Amca mahalledeki çocukların nasıl dikkatini çekmiş?

.....

3. "Erdem; bilgi, çalışma, doğruluk ve sevgi ile güç kazanır." sözü ile bu metnin konusu arasındaki bağ nedir?

.....

4. Metnin konusu nerede geçmektedir?

.....

5. Çocuklar Kanber Amca'dan istedikleri yiyeceği ne zaman ücretsiz alabiliyorlar?

.....

6. Metnin ana kahramanı kimdir?

.....

26. Durduğu, bulunduğu yerden ayrılarak aşağıya inmek.

Telefon, sanal ağ vb. alanlarda bağlantı kurmak.

DÜŞMEK

Birine veya bir şeye karşı aşırı ilgi veya sevgi göstermek.

Bir bölüşme sonunda payına ayrılmak.

“Düşmek” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilen anlamlarının dışında kullanılmıştır?

- A) Ağaçtan düşen kozalağı kapmak için çocuklar birbiriyle yarışıyor.
- B) Verdiğin numarayı saatlerdir düşüremiyorum, numara hep meşgul.
- C) Yemek yeme konusunda çocuğun üstüne çok düşmenize gerek yok.
- D) Mirası paylaşamayan iki kardeşin birbirine düşmesi üzüntü verici.

27. Evliya Çelebi, seyahati sırasında gezip gördüğü yerlerin dışında, bu yerlerde tanıdığı insanların yaşayışlarını, dinlerini, dillerini, kültürlerini ve ortaya koydukları eserleri de enine boyuna inceleyerek tek tek yazmıştır. İşte bu yüzden “Seyahatname” çok önemli bir kaynaktır.

Bu parçadaki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdaki seçeneklerin hangisinde vardır?

- A) Birlikte yaşayan insanların bu birlikteliklerini sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri için birbirlerine karşı ölçülü davranmaları gerekiyor.
- B) Kitap bu kez film olarak izleyici karşısına çıkmış oldu ve filmi de kitabı gibi oldukça büyük bir beğeniyle karşılandı.
- C) Isparta’da yeni açılmış gül yaprakları dikkatlice toplanır ve tarlalarda zamana karşı bir yarış başlar.
- D) Makinenin nasıl kullanılacağı ayrıntılı bir şekilde anlatılmış olmasına rağmen hiç kimse kullanım kılavuzunu okuma zahmetinde bulunmamış.

- 28. * Önüne katıp götürmek.
- * Bir malı satışa sunmak.
- * Zaman almak.
- * Uzatmak, ileri doğru itmek.

Aşağıdakilerden hangisinde “sürmek” sözcüğü verilen anlamlardan herhangi birini karşılayacak şekilde kullanılmamıştır?

- A) Müzedeki eserlere lütfen el sürmeyiniz.
- B) Yeni sezon ürünler piyasaya sürülmüş.
- C) Koyunları köyün üstündeki tepeye doğru sürdü.
- D) Geçen yılki sınav yaklaşık bir saat sürmüştü.

29. O, yıllarca heyecanla takip ettiğim tek şairdir. Onun şiirlerini ilk kez okuduğumdaki hislerimi unutamam. İşte, beni anlayan ve anlatan kişi, demiştim ona. Yazdığı her eseri hemen alır, defalarca okurum. Onun çalışmaları hakkında bilgi sahibi olmak isterim. Ondan gelecek haberi ---- beklerim.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) dilimde tüy bitercesine
- B) yangından mal kaçırırcasına
- C) kaşla göz arasında
- D) dört gözle

30.

**Ambulansa yol veriyorum,
Hayat kurtarıyorum.**

Bu görselden yola çıkarak sebep-sonuç anlamı taşıyan bir cümle oluşturmak isteyen Ayşe, aşağıdakilerden hangisini oluşturmuş olabilir?

- A) Hayat kurtarmak için ambulanslara yol vermiyoruz.
- B) Ambulansa yol ver ki hayat kurtarabilesin.
- C) Ambulansa yol verdiği için çok huzurluydu.
- D) Ambulanslara yol verirsen hayatların kurtulmasını sağlayabilirsin.

31. (I) Birçoğumuz gerçek dostluğu bulmak için didinip duruyoruz. (II) En öncelikli hedefimiz hâline geliyor bu uğraş. (III) Belki de eksik hissettiğimizden tamamlamaya çalışıyoruz. (IV) Ne kadar dost bulursak o kadar mutlu olacağımızı zannediyoruz.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle amaç-sonuç cümlesidir.
- B) II. cümle nesnel bir cümledir.
- C) III. cümlede bir yargının nedeni verilmiştir.
- D) IV. cümle koşul (şart) cümlesidir.

32. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “için” sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlam ilgisini kurmuştur?

- A) Sıcakkanlı biri olduğu için arkadaşları tarafından seviliyor.
- B) Ödevimi tamamladığım için kendimi iyi hissediyorum.
- C) İnterneti doğru kullanmadığı için zamanını boşa harcıyor.
- D) Spor yapmak için evin yanındaki parka yöneldi.

33. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde deyim karşılıklı anlam doğru verilmemiştir?

- A) Çoban kulübesinde padişah rüyası görmek: İçinde bulunduğu duruma uygun düşmeyen düşler kurmak
- B) Atı alan Üsküdar'ı geçti: Fırsatı kaçırmak
- C) Havanda su dövmek: Boşuna uğraşmak
- D) Sinekten yağ çıkarmak: Yararlı işler yapmak

34. Zamanın başı da sonu da yoktur. Ama insanoğlu hem zamanı hem de uzayı kendi yaşamı bağlamında üstünde yaşadığı dünya ile ---- çalışmıştır. Yaşam ve dünya sonlu, uzay ve zaman sonsuz olduğu için de insanın zaman ve uzay kavramlarını ---- biraz zordur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) tanımaya - bulması
- B) belirlemeye - anlaması
- C) karşılaştırmaya - gözlemlemesi
- D) algılamaya - dönüştürmesi

35. (I) Ben kitaplarımı böyle bir kitap yazılsa da okusam duygusuyla yazıyorum. (II) Yazdığım kitapların farklı ülkelerdeki okurlarla buluşması hoşuma gidiyor. (III) Demek ki herkes benimle benzer duyguları paylaşıyor diye düşünüyorum. (IV) Kitaplarımın bu denli sevilmesine anlamlı bir neden bulmaya çalışıyorum.

Bu parçanın anlam akışındaki bozukluğun giderilmesi için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III D) III ve IV

36. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?

- A) Çok para harcanacak olması bir yana bir de bu işin çevre boyutu var.
- B) Diyelim ki bana verdiğin görevleri eksiksiz yerine getirdim.
- C) Vatan borcu da hepimizindir, bu herkesçe böyle bilinmelidir.
- D) Çocukluk deyince ilk önce aklımıza oyun gelir.

37. I. Sözlerimizde ve davranışlarımızda ölçülü ve tutarlı olmak ise bize hem mutlu, huzurlu bir ortamı hem de bu ortamda başarıyı sağlayacaktır.
- II. Sözlerinde ve davranışlarında ölçülü olmayan, tutarsız insanlar huzurlu bir hayat yakalayamaz.
- III. Bu başarı, sosyal hayatımızda da bize yeni kapılar açacaktır.
- IV. Bu ölçsüzlük iş hayatında ve sosyal hayatta sorunları beraberinde getirir.

Numaralandırılmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulduğunda hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV

38. Aşağıdaki metinlerden hangisinde anlatım 1. kişi ağzıyla yapılmamıştır?

- A) Önce yemeğimi yerim, ardından ödevlerimi yaparım, dışarı çıkıp arkadaşlarımla oynarım; diye düşündü çocuk. Annesini evde bulamayınca bu planları değiştirdi. Yan komşudan annesinin çarşıya gittiğini öğrendi ve o gelene kadar arkadaşlarıyla oynamaya karar verdi.
- B) Yeni aldığım bisiklet çok güzel gidiyor. Vites geçişleri çok iyi, hiç zorlanmıyor. Frenleri de iyi, ne çok sert ne çok yumuşak. Hele kornası yok mu? Kornaya bastığım an yoldaki tüm çocuklar beni görüp kenara çekiliyor. Harika bir bisiklet doğrusu.
- C) Ödevlerini vaktinde yapıyorlar, yarışmalardan dereceler alıyorlar, elbiselerini kirletmiyorlar... Annem devamlı mahalledeki diğer çocuklarla kıyaslıyor beni. Bu durum hiç hoşuma gitmiyor. Her çocuğun farklı olduğunu düşünüyorum. Birileriyle kıyaslayıp hatalarımı söylemesini değil, neden bunları yaptığımı sormasını veya bunların neden yanlış olduğunu anlatmasını isterdim ondan.
- D) Gün doğmadan evlerimizden çıkıyor, köy meydanında toplanıyoruz. Bizi almaya gelen minibüslere binip uzunca sayılabilecek bir yolculuktan sonra zeytin bahçelerine ulaşıyoruz.

39. I. Evinizin bodrumundan tutun da büyük fabrikalara kadar nerede otomasyon varsa bunun yararı, insan emeğinin azaltılmasıdır. Ama otomasyon demek, artık insanlar çalışmayacak demek değildir. O günler daha çok uzakta. Otomatik makinelerin ve süreçlerin tasarımını yapmak, onların bakımı ve çalıştırılması için insana gerekir. İnsanlar yalnızca düğmelere basmak için gerekli değildir. İnsan beyni otomasyonun çalışması için de gereklidir.
- II. Şimdiye dek insanlar yaşamı kolaylaştırmak için birçok mücadele vermişlerdir. Bunun en önemli sonuçlarından biri olan otomasyona bir bakalım.
- III. Önce size otomasyon sözcüğünün pek çok tanımı olduğunu söylemek isterim. Çoğu kimse otomasyon sözcüğünden kendi kendine çalışan ve kendi kendini denetleyen herhangi bir makineyi ya da süreci anlar. Örneğin kalorifer kazanınız kendi kendine çalıştığı ve kendi kendini denetlediği için otomatik bir makinedir.

Numaralanmış bölümler giriş – gelişme– sonuç olarak aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) I - II - III
B) I - III - II
C) II - III - I
D) III - II - I

40. İnsanların ortak özelliklerinden biri de meraktır. Elbette her şeye burnunu sokmak anlamına gelen bir meraktan değil, insanlık için olumlu olan meraktan söz ediyorum. Tepelerin, dağların ardında denizlerin öte yanında neler olduğunu, kimlerin yaşadığını öğrenme isteği insanlar için olumlu meraktır. Kısacası merak, insanoğlunun içinde yaşadığı evreni tanıma yolundaki keşiflerin ve yine bu amaçla yapılan uzay yolculuklarının başlangıç noktasıdır.

Bu metinden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılabilir?

- A) Bazı insanlarda merak duygusu yoktur.
B) Her şeyi merak etmeliyiz.
C) Öğrenmek ve gelişmek için merak çok önemlidir.
D) Merak duygusu her zaman olumlu sonuçlar doğurur.

41. Aşağıdaki paragrafların hangisinde hikâyenin bütün unsurlarına yer verilmiştir?

- A) Aşağıda, gümüş söğütler altında görünmeyen derenin hüznü şırıltısını işitirdik. Evimiz iç çitin büyük kestane ağaçları arkasında kaybolmuş gibiydi. Annem, İstanbul'a gittiği için benden bir yaş küçük olan kardeşim Hasan'la artık Dadaruh'un yanından hiç ayrılmıyorduk. Bu, babamın seyisi, yaşlı bir adamdı. En sevdiğimiz şey atları. Dadaruh'la birlikte onları suya götürmek, onların sırtlarına binmek, ne doyulmaz bir zevkti. Hasan korkar, yalnız binemezdi.
- B) Büyük kubbeli serin divan, her zamankinden daha sakin, daha gölgeliydi. Pencerelelerinden süzülen mavi, mor, sincap rengi aydınlık; çinilerinin yeşil derinliklerinde birikiyor, koyulaşıyordu. Yüksek ipek şiltelere diz çökmüş yorgun vezirler, önlerindeki halının renkli nakışlarına bakıyorlar, uzun beyaz sakalını zayıf eliyle tutan yaşlı sadrazamın sönük gözleri çok uzak, çok karanlık şeyler düşünüyor gibi, var olmayan noktalara dalyordu.
- C) Uzun zamandan beri yürüyorduk. Düşe kalka geçtiğimiz sarp keçi yolları bazen sel yarıkları içinde kayboluyor, bazen sık fundalıklardan ayrılarak dibinde sivri sivri çam tepeleri görünen karanlık çukurlara sapıyordu. Ayı avına gidiyorduk. Beraber tırmanacağımız yüksek ormanlı dağların daha çok uzağındaydık. Vakit vakit ince bir yağmur sepeliyordu. Mor bir kubbeyi andıran dumanlı gökten, sonsuzluğun geçmiş saatlerini hatırlatır gamlı guguk sesleri aksediyordu.
- D) Dar kapısından başka aydınlık girecek hiçbir yeri olmayan dükkânında tek başına, gece gündüz kıvılcımlar saçarak çalışan Koca Ali, bugün de sabah namazından beri durmadan on saat uğraşmıştı. Dövdüğü eğri demiri su fiçisine daldırdı. Ocağının sönmeye başlayan ateşine baktı. Çekici bırakan eliyle terini sildi. Kapıya döndü. Karşiki mescitte dokunaklı dokunaklı akşam ezanı okunuyor, bacasının tepesindeki yuvada leylekler sonu gelmez bir takırtı koparıyorlardı.

42. Kuşların çoğu sonbaharda, kışı geçirecekleri ülkelere doğru yapacakları uzun yolculuk için bedenlerinde besin biriktirir. Sonbaharda kuş sürülerinin sıcak ülkelere doğru uçtuğunu görürüz hep. İlkbahar gelince göçmen kuşlar yuvalarına geri döner. Evinizin yakınında bir ağaca kuşların yuva yaptığını görürseniz artık kar yağmayacağından, buzların eridiğinden emin olabilirsiniz.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Kuşların çoğu sonbaharda göç eder.
- B) Kuşların yuva yapması yazın geldiğini gösterir.
- C) Kuşlar göçten önce bedenlerinde besin biriktirirler.
- D) Sonbaharda kuşların çoğu sıcak ülkelere göçer.

43.

I. Metin

Genç kadın, oturmuş çocuğun yaptıklarını izliyordu. Sabahın bu saatinde okula yetişmek için hızlı adımlarla yürüyordu. O sırada çöp kutusunun yanından bir miyavlama sesi duyuldu. Çocuk kayıtsız kalamamıştı bu sese. Oraya doğru yöneldi. Yavru kediyi gördüğünde içindeki sevgi ve acıma duygusuyla birlikte onu eline aldı. Yavru açtı ve bakışlarındaki çaresizlik çok etkilemişti onu. Etrafına bakındı çocuk, genç kadını gördü. Utangaç bakışlarla kadına doğru yürüdü:

-Biraz sütünüz var mı acaba?

II. Metin

Güneş ve rüzgâr kimin daha güçlü olduğunu tartışıyorlarmış. Rüzgâr: -Ben daha güçlü olduğumu kanıtlayacağım. Şu karşıdaki paltolu yaşlı adamı görüyor musun ? Paltosunu senden daha hızlı çıkaracağıma bahse girerim demiş. Güneş bir bulutun arkasına çekilmiş ve rüzgâr kasırga şiddetinde esmeye başlamış. O, kuvvetle estikçe ihtiyar adam paltosuna daha sıkı sarılıyormuş. Sonunda rüzgâr pes edip durmuş. Güneş bulutların arkasından çıkıp yaşlı adama nazikçe gülümsemiş. Çok geçmeden adam alnındaki teri silip paltosunu çıkarmış. Güneş rüzgâra dönerek nazik ve dostça davranışın şiddet ve güç gösterisinden daha etkili olduğunu söylemiş.

Yukarıda yer alan metinlerle ilgili verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) II. metinde düşsel öğeler yoktur.
- B) I. metinde kişileştirme vardır.
- C) Her iki metinde de olay anlatılmaktadır.
- D) II. metinde insan dışı varlıklar konuşurulmuştur.

44. İsrاف, gereksiz tüketimdir. Besini, zamanı, enerjiyi, maddeyi düşüncesizce harcamaktır. Ancak her israfta aslında kendini ve dünyasını tükettiğini bilmelidir insan. Bilmelidir ve bu benciliğin kendisinin ve tüm insanların bugününü, yarınını, mirasını ve emanetini yok ettiğini anlamalıdır. Bizler alın teriyle üreten, canlıya ve cansıza kıymet veren bir milletin çocuklarıyız. Kendimizi ve her türlü maddeyi bu bilinçle algılayıp değerlendirmeliyiz. Çağımızın hastalığı olan israfın ve doyumsuzluğun önce ülkemizi, sonra dünyamızı yutmaması için hepimize büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Bu metnin yazılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İsrafa yönelik hukuksal sorumluluklarımızı belirtmek.
- B) Tarih ve kültür bilinci oluşturmak.
- C) Duygu, düşünce ve davranışa yönelik israfa karşı bilinç oluşturmak.
- D) Ekolojik dengeye ve küresel ısınmaya dikkat çekmek.

45.

I. Metin

Yazılımcı, bir amaca hizmet etmek için belirli algoritmalar kullanarak bir program yaratır. Tıpkı konuşma dillerimizin olduğu gibi bilgisayar programlarının ortak dilleri vardır. Yazılımcılar bu dilleri kullanarak tek bir harfi bile yanlış olmayacak şekilde satırlarca kod yazarlar. Yazdıkları bu programlar günlük hayatımızda bankamatiklerde, telefonlarda, oyunlarda, sosyal medyada ve daha birçok yerde sıklıkla karşımıza çıkar. Yazılımcılar bu programların güvenli olması için büyük bir özveri ile çalışırlar.

II. Metin

Bilgisayar korsanı şahsi veya çeşitli kurum ve kuruluşlara ait bilgisayar ve ağlara izinsiz giriş yapan kişidir. Bilgisayar korsanları, bilgisayar dillerine ve birçok yazılıma hâkimdirler. Onların amacı yeni ve işe yarayacak bir şey üretmekten çok, var olan sistemlerin açıklarını bulmaktır. Bu açıkları kullanarak sistemlere zarar vermekte, virüsler yaratmakta ve yazılımları kendi çıkarlarına göre uyarlamaktadırlar. Yaptıkları bu işi kimi meslek olarak kimisi de hobi olarak görmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu iki metnin ortak özelliği değildir?

- A) Bilgisayarı insanlığın faydasına kullanan kişileri konu etmesi
- B) Okuyucuyu bilgilendirme amacıyla yazılmış olması
- C) Verilen bilgiyi örneklerle desteklemesi
- D) Yoruma dayalı cümleler içermesi

46.

I. Metin

Ayten, sabah çok heyecanlı bir şekilde uyandı. Okulda çok önemli bir sınavı vardı. Kahvaltıya başladı ama heyecandan lokmalarını bile yutmakta zorlanıyordu. Annesi onun bu hâlini görünce onunla konuşmak istedi. Annesi "Bak kızım, heyecan bir yere kadar bize faydalıdır, bizi motive eder ama fazlası da zarar. Ben senin yapabileceğine inanıyorum." diyerek Ayten'i tatlı tatlı uyardı. Bu sözler üzerine Ayten derin bir nefes aldı ve sakinleşmiş bir hâlde evden çıktı.

II. Metin

Çok sevdiğim arkadaşlarımla her zamanki yerimizde buluştuk. Bisikletlerimize atlayıp mahallenin terk edilmiş, geniş bahçeli, kırmızı ve yer yer boyası dökülmüş duvarları olan evine gittik. Tam içeri gireceğimiz sırada bir ses "Ben de sizi bekliyordum." dedi. Sesin nereden geldiğini anlamak için etrafa bakındık. Konuşan, evin girişindeki köpek heykeliydi. Çok şaşırılmıştık. Heykel bir daha seslendi: "Orada öylece durmayın da bana yardım edin. Yıllardır böyle sabit durmaktan kuyruğum bile ağrıdı."

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerde ortak olarak söylenebilir?

- A) Mekân unsuru belirgindir.
- B) Anlatım, birinci kişi ağızındadır.
- C) Deyime yer verilmiştir.
- D) Olağanüstü öğeler kullanılmıştır.

47.

I. Balinaların boyları ortalama 30 metreye kadar ulaşabilmektedir.

II. Balinalar balinagiller ailesinden, memeli deniz canlılarındandır.

III. Suyun kaldırma gücü sayesinde 150 tonluk devasa vücutlarını hiç zorlanmadan suda taşıyabilmektedir.

IV. Ağırlıkları ise ortalama olarak 150 tona kadar çıkabilmektedir.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) II - I - III - IV
- B) II - I - IV - III
- C) III - IV - II - I
- D) IV - III - I - II

48. İki yıla yakın bir süre elimde ve cebimde e-kitapla dolaşım. Yıllardır hayalini kurduğum bu boyut ve hafiflik beni kendine bağımlı kılmıştı. Benim gibi gün içinde birkaç farklı kitap okumayı seven kişiler için harika bir şeydi bu. Artık gittiğim her yere okuduğum kitabı rahatlıkla götürebilme imkanım olmuştu. Şiir kitapları, biyografiler, denemeler... Cebimde bir kütüphaneyle dolaşıyordum. Ama zamanla geçmişte sahip olduğum okuma alışkanlıklarım problem çıkarmaya başladı. İnsan okuduğu bir romanın sonuna yaklaştığını bir şekilde hissetmek istiyor. Öyle sayfa sayısına bakıp hesaplamak yeterli gelmiyor. Basılı kitabın sana nerede olduğunu, ne kadar kaldığını hissettirdiği o elle tutulur, güzel heyecanı arıyorsun. Ancak edebiyat dışı bir şeyler okuyorsan durum harikaydı. Not alma imkanı, altını çizme, sayfa işaretleme kolaylıkları ve daha bir sürü şey beni büyülüyordu.

Bu metinden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yazar e- kitapların boyut ve hafiflik imkanlarını etkili bulmamaktadır.
- B) Eski okuma alışkanlıkları yazarı artık etkilememektedir.
- C) Yazar sadece roman türünde yazılan eserleri okumaktan hoşlanmaktadır.
- D) Yazar okuduğu romanlarla fiziksel bir temas kurmaya ihtiyaç duymaktadır.

49. O kadar çok, o kadar çok düştüm ki dizlerim yara bere içinde kaldı. Acısı zamanla geçer, diye düşündüm hep. Sonra bir gün bir şey öğrendim. "Oh be! Hayatın sırrı bu muymuş? Bu kadar mıymış?" dedim. Hayatın sırrı düştüğün yerden yılmadan kalkmakmış. Sonra kalktım, beni ben yapan her şeyi üst üste topladım. Acıyan yerlerimi ovaladım. Bir daha düşmeyeyim diye tutunduğum sopaları bıraktım. Düşüğüm yerden kalkmayı düşerek öğrendim. Hayatla barıştım. Kendimle barıştım. Bu yolu düşme kalka öğrendim. Bildiğim tek şey şu: Düşmek ve ayağa kalkmak hayatın en güzel öğrenme biçimi. Kalkmayı öğrendim ya, ben daha çok düşerim!

Aşağıdakilerden hangisi bu yazının kahramanı için söylenemez?

- A) Hayatında hep başkalarını örnek almıştır.
- B) Hiçbir zaman pes etmeyen biridir.
- C) Yanlışlarından ders çıkarmıştır.
- D) Yaşama karşı daima dirençli olmuştur.

50 ve 51. soruyu aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Eğer karıncaları gözlemlerseniz bir karınca kolonisinin iyi belirlenmiş rolleri ve sorumlulukları olduğunu görürsünüz. Karıncalar bir fabrika gibi sürekli çalışır.

Kunduzlar doğadaki mühendisler olarak görülür. Nehirlerde ve akarsularda konaklayacak havuzlar inşa etmekte çok gayretli ve başarılıdır. Yaz sonundan itibaren kunduzlar kış için hazırlık yapmaya başlar.

Dönersiniz bir de insana bakarsınız. Eli ayağı tutmasına ve etrafında onca olanaklar olmasına rağmen insanlara el açmış bir yığın tembel görürsünüz. Bu kıyaslamada insanların alacağı o kadar çok ders var ki...

50. Bu metnin ana fikrini aşağıdaki atasözlerinden hangisi en iyi ifade eder?

- A) Birlikten kuvvet doğar.
- B) Gezen tilki, yatan aslandan iyidir.
- C) Damlaya damlaya göl olur.
- D) Davulun sesi uzaktan hoş gelir.

51. Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Kunduzların usta oldukları şey nedir?
- B) Karınca ve kunduzun ortak noktası nedir?
- C) Karınca ve kunduzlar neye benzetilmektedir?
- D) Karınca ve kunduzun örnek aldığı hayvan hangisidir?

52. Sevdiğimiz bir kitabı yıllar sonra tekrar okuduğumuzda farklı şeylerle karşılaşırız. Kendimizi sınava çekmek gibi bir şeydir bu. Duyularımızın, algılamamızın ne denli değişmiş, gelişmiş ya da eksilmiş olduğunu fark ederiz. Kitaplar değişmez, bizler değişiriz. Yirmisindeki "ben"le ellisindeki, altmışındaki "ben"i sevdiğim kitapları okuyunca daha iyi anlıyorum. Siz de yapın mutlaka bunu. Bir kitabı yıllar sonra bir kez daha okuyun. Bakalım eser mi değişmiş, siz mi?

Bu metinden kitabı yeniden okuma ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Okuyucunun, kendisini değerlendirmesini sağladığı
- B) Kişinin zaman içinde değişimini gösterdiği
- C) Kişinin geçmiş ve gelecekteki düşüncelerinin karşılaştırmasını sağladığı
- D) Okuyucunun hayal kurmasını sağladığı

53. (I) Dışarı çıktığım zaman ortalık adamakıllı kararmış, sokak lambaları yanmıştı. (II) Derin bir nefes aldım. (III) Hava, biraz tozla karışık da olsa, bana çok temiz ve ferahlatıcı geldi. (IV) Ağır ağır yürüdüm. (V) Ertesi gün, öğleye doğru Hamdi'nin şirketine gittim. (VI) Hâlbuki dün akşam evinden çıktığım sırada buna hiç niyetim yoktu. (VII) Zaten açık bir vaatte de bulunmamıştı, buna rağmen gittim.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar ?

- A) II
- B) III
- C) IV
- D) V

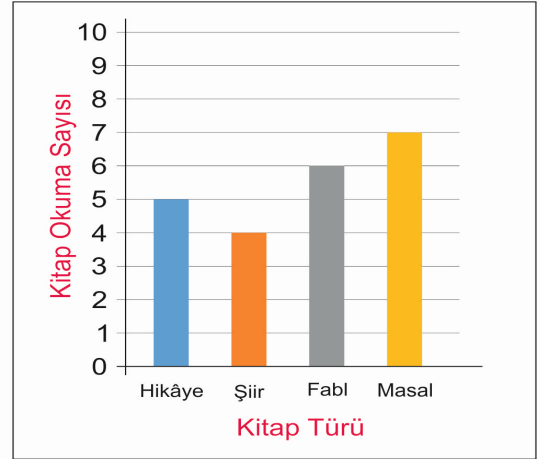
54.

Bu görsellerde verilmek istenen ortak ileti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Engellilere karşı saygılı olmalıyız.
- B) Birlikten kuvvet doğar.
- C) Farklılıklarımızı kabul edip birbirimize saygı duymalıyız.
- D) Yardıma ihtiyacı olanlara yardım etmeliyiz.

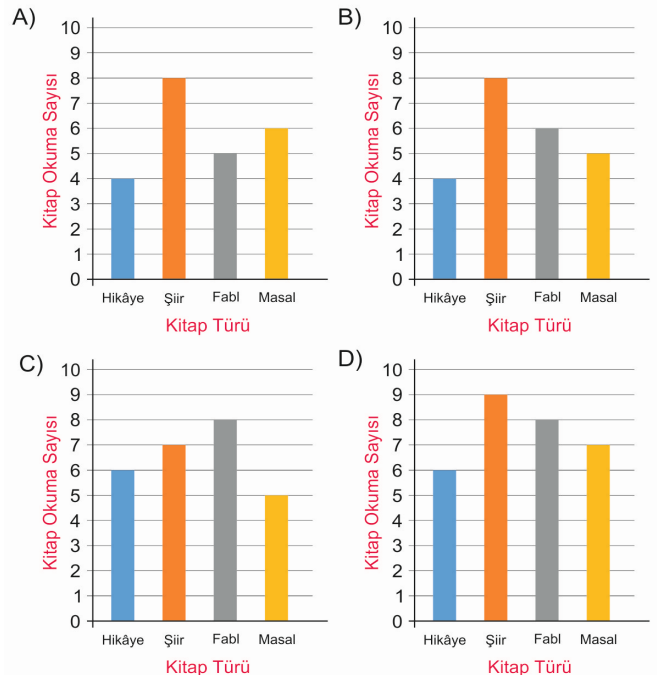
55. 6/A sınıfı öğrencilerinin şubat ayına ait kitap okuma sayıları ve türlere göre dağılımı aşağıdaki grafikte verilmiştir.

6/A sınıfının mart ayı kitap okuma sayıları ve türlere göre dağılımıyla ilgili de şu bilgiler bilinmektedir:

- En az okunan kitap türü hikâyedir.
- Şubat ayında en çok okunan kitap türü, mart ayında 2. sıraya gerilemiştir.
- Şubatta en az okunan kitap türü, mart ayında ilk sırayı almıştır.

Buna göre mart ayına ait kitap okuma sayıları ve türlere göre dağılımını gösteren grafik aşağıdakilerden hangisidir?

56. Cemre'nin babası, bilgisayara bir şifre koymuştur. Şifreyi bulabilmesi için Cemre'ye şu ipuçlarını vermiştir:

- Şifrenin içinde yer alan harfler Cemre'nin sessiz harfleridir.
- Her yazılan harften sonra bir noktalama işareti sonra da bir rakam bulunmaktadır.
- Şifrede yer alan ikinci harf büyük, diğerleri küçüktür.
- Şifre 9 karakterden oluşmaktadır.

Yukarıda verilen bilgilere göre şifre aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) C ; 2 m / 4 r ! 7
B) C ? 5 M : 8 r ' 1
C) c , 9 M ; 2 r . ! 4
D) c . 8 M 7 ? r ; 6

57. Dört raflı bir buzdolabının raflarında sebze olarak ıspanak, pırasa, karnabahar, soğan; meyve olarak da elma, portakal, armut, muz bulunmaktadır. Sebze ve meyvelerin bulunduğu raflar ile ilgili şunlar bilinmektedir:

- Her rafta sadece bir sebze, bir meyve bulunmaktadır.
  - Ispanak, pırasa ile karnabaharın arasında olup elma ile yan yanadır.
  - Portakal, soğanla yan yana olup en alt raftadır.
- (Numaralandırma yukarıdan aşağıya doğrudur)

Yukarıda verilen bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Soğan muza göre daha alt raftadır.
B) Ispanak 3. raftadır.
C) Armut ile karnabahar 1. raftadır.
D) Armut ile pırasa aynı rafta değildir.

58. Ayşe, Cemre, Emir, Güneş ve Mert aşağıda verilen harfleri ve bir de istedikleri herhangi bir harfi sadece bir kez kullanmak şartıyla anlamlı ve en uzun sözcüğü türetme oyunu oynamaktadırlar.

Harfler:

D	L	A	A	U	N	O	?

Oluşturdukları kelimelerle ilgili şunlar bilinmektedir:

- Güneş joker harf kullanarak Cemre ise sadece verilen harflerle en uzun sözcüğü oluşturmuştur.
- Mert, sadece verilen harflerle bir sözcük oluşturmuştur.
- Emir, en az harfli sözcüğü oluşturmuştur.
- Ayşe joker harf kullanmadan Mert'in türettiği sözcükten daha uzun bir sözcük oluşturmuştur.

Verilen bilgilere göre hangi seçenekte verilen isim ile türettiği sözcük eşleştirmesi yanlıştır?

- A) Cemre → ANADOLU
B) Güneş → DOLUNAY
C) Ayşe → ADANA
D) Mert → DOLU

59. İrfan, yolda giderken yol kenarında bulunan trafik işaret levhaları dikkatini çekmiştir.

Görmüş olduğu levhadaki işaretlerle ilgili şunlar bilinmektedir.

- Dört farklı geometrik şekilde levha vardır.
- Trafik işaret levhalarının en az biri rakam, en fazla ikisi harf bulundurmaktadır.
- 6 tane işaret levhası bulunmaktadır ve hepsi birbirinden farklıdır.

Yukarıda verilen bilgilere göre İrfan'ın görmüş olduğu trafik işaret levhaları hangi seçenekte doğru verilmiş olabilir?

- A)
- B)
- C)
- D)

60. Köy türküleri;

Dilimizin tuzu, biberi.

Memleket ahvalini onlardan sor,

Kitaplarda değil türkülerde ara Yemen'i,

Öleni, kalanı, gidip gelmeyi...

Bedri Rahmi EYÜBOĞLU

Bu dizelerdeki altı çizili tamlamanın özdeşi aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Sabah sabah okul önünde durmuş, bekliyor.
- B) Gençlerin umudu tükenmemelidir.
- C) Para hırsı her zaman bize kaybettirmiştir.
- D) Okul bahçesi buradan gözükür.

61. Aşağıdakilerin hangisinde "eski" sözcüğü ad olarak kullanılmıştır?

- A) Eskimiyor seni seven bu kalp.
- B) Aydın'ın en eski okulu müze olacakmış.
- C) Eskiye rağbet olsaydı bitpazarına nur yağardı.
- D) Nerede kaldı o eski bayramlar!

62. Biçimce tekil görüldüğü hâlde kapsamında birden çok varlığı anlatmaya yarayan adlara "topluluk adı" denir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde topluluk adı yoktur?

- A) Yaz tatilinde okulumuz boyanmıştı.
- B) Her toplum kendini geliştirme yolunu seçer.
- C) Yaşadığımız her şeyi ailesine de anlatmış.
- D) Maç bitince takımımın gururlandım.

63. Aşağıdakilerden hangisinde altı çizili sözcük isim olarak kullanılmamıştır?

- A) Kırmızıya olan düşkünlüğümü herkes bilir.
- B) Demet demet sarı güller göndermişti.
- C) Siyahı hiç kullanmazdı tablosunda.
- D) Balonların yeşili onun, beyazı benim oldu.

64.

Kara gözlü saatim,
Ak yüzün yusuvarlak.
Uyanınca erkenden
İlk işim sana bakmak.
Geç mi kaldım okula
Sen olmasan bilemem.
Saati, benim gibi,
Senden öğrenir annem.

Hasan Ali YÜCEL

Bu şiirde geçen sözcüklerden hangisi sıfat tamlaması oluşturmamıştır?

- A) saat B) yüz C) iş D) okul

65. Aşağıdakilerin hangisinde "tek" sözcüğü sayı sıfatı olarak kullanılmıştır?

- A) Kimseyi odasına almadı, tek çalışacakmış.
- B) Kadının teki yolun ortasında durdu.
- C) Bu işe tek kişi bile başvurmadı.
- D) Terliğimin tekini kedimiz götürmüş.

66 ve 67. soruları aşağıda verilen bilgilere göre cevaplayınız.

Dokuz sınıftan oluşan bir okuldaki sınıflar birden dokuza kadar numaralanmıştır. Bu sınıfların üçü mavi, üçü kırmızı, üçü de yeşildir. Sınıfların renkleriyle ilgili aşağıdaki bilgiler verilmiştir:

- * 3. sınıf kırmızıdır.
- * 1. ve 6. sınıflar aynı renktedir.
- * Yeşil sınıfların hepsinin numarası tek sayıdır.

66. Bu bilgilere göre kaç sınıfın rengi kesin olarak bilinmektedir?

- A) 3   B) 4   C) 5   D) 6

67. Aşağıdakilerden hangisi mavi sınıflardan biri olamaz?

- A) 1   B) 2   C) 4   D) 7

68. Keloğlan, elindeki narlarla evine dönünce annesini her zamanki gibi çamaşır yıkarken bulmuş. Annesi oğlu geldiği için çok sevinmiş. Yemekler yenmiş. Yemekten sonra da Keloğlan, devin verdiği narlardan birini çıkarıp yemek için ikiye bölmüş. Bir de ne görsün? Devin verdiği nar tanelerinin her biri, kıymetli birer mücevhere dönüşmüş. Bu sayede Keloğlan öylesine zengin olmuş ki artık ne kelliği kalmış ne de fakirliği. Annesiyle mutlu bir hayata kavuşmuşlar.

Bu parçayla ilgili,

- * Olay aktarımı söz konusudur.
- * Zaman belirgindir.
- * Hayalî öğeler vardır.
- * Kişiler, günlük hayatta karşılaşılabileceğimiz özelliklere sahiptir.

yargılarından kaç tanesi doğrudur?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

69. Kahramanmaraş'ta yaya geçidinden yolun karşısına geçen bir yaya, yol vermeyen, ardından da çıkan tartışmada kendisini iten sürücü hakkında şikâyetçi olarak hakkında soruşturma başlatılmasını sağladı.

Şikâyetçi, yaya trafiğinin yoğun olduğu Kıbrıs Meydanı'nda yayalara yol veren sürücülere ikramda bulunup teşekkür etmesi hâlinde şikâyetinden vazgeçeceğini söyledi. Sürücü teklifi kabul etti ve 30 Ekim'de arabulucu gözetiminde yaya geçidinde yayalara yol veren 30 araç sürücüsüne lokum ikram etti. Yayalara yol verdiği için de teşekkür etti.

Yukarıdaki metinde habere konu olan yaya ile ilgili hangisi söylenemez?

- A) Yayanın esas amacı yayaları geçiş üstünlüğü konusunda bilinçlendirmektir.
- B) Kavga yerine barışçıl yöntemlerle sorunu çözmüştür.
- C) Sürücülerin de bazı durumlarda hakları olduğunu hatırlatmıştır.
- D) Haklarına sahip çıkabilmek adına örnek davranışlarda bulunmuştur.

ETKİNLİK 1

Manevi
Felsefe
Kıyafet
Kıyafet
Sembol
ANAHTAR SÖZCÜK: SEVELİM

ETKİNLİK 2

1 ve 4

ETKİNLİK 4

Olay Örgüsü: Deniz kenarında balık tutan çocuğun oyun oynası ve dedesinin hayallere dalması.

Kişiler ve varlık kadrosu: Çocuk, dedesi ve tahta at.

Zaman: Bir Mayıs akşamı.

Anlatıcı: Üçüncü kişi ağızından anlatım.

Yer: Deniz kenarı

ETKİNLİK 5

Üçüncü kişi ağızından anlatım

Birinci kişi ağızından anlatım

Birinci kişi ağızından anlatım

ETKİNLİK 6

"Küçük kelebek, bahçede çiçekten çiçeğe konuyordu.", "Yoğun bir iş günü yine başlıyordu.", "Günümüzün en önemli problemlerinden biri çevre kirliliğidir.", "Bu yılki en iyi film ödül törenleri önümüzdeki pazartesi başlıyor." cümleleri giriş cümlesi olabilir.

ETKİNLİK 7a

sorunun – kırıldığı – yara – anlaşılabilirliğini

ETKİNLİK 7b

sadece - yalnızca, endişeliydi - kaygılıydı, hâlâ- henüz, derhal - hemen, tecrübe- li-deneyimli

ETKİNLİK 8

-Kartal, yavrusunu beslemek için yuvasına gitti.

-Karda üşüdüğü için, minik kuş dama girdi.

ETKİNLİK 9

Y-D-Y-D-D

ETKİNLİK 10

D- D- D- Y-D-D

ETKİNLİK 11

İSİMLER	Varlıklara Verilişine Göre		Varlıkların Sayısına Göre			Varlıkların Oluşuna Göre	
	Cins Ad	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	Topluluk Adı	Somat Ad	Soyut Ad
evler	X			X		X	
dürüstlük	X		X				X
Zeynep		X	X			X	
orman	X				X	X	
rüzgâr	X		X			X	
hava	X		X			X	

ETKİNLİK 13

"Sevgi tüm güzelliklerin kaynağıdır." cümlesinde ad türünde iki sözcük vardır.	😊	😞
"Denize atılan bir taş, bütün okyanusların seviyesini yükseltir." cümlesinde ilk sözcük özel isimdir.	😊	😞
"Yılığı yapan bilmemeli, gören anlamalı." cümlesinde soyut olan iki isim vardır.	😊	😞
"Orduları ilk hedefiniz Akdeniz'dir." cümlesinde çoğul eki almış bir topluluk adı vardır.	😊	😞

ETKİNLİK 14

Somat İsim : Oda

Özel İsim : Michael

Tekil İsim : okul

Topluluk İsmi: Takım

Soyut İsim : hayal

Cins İsim : lig

Çoğul İsim: seçmeler

ETKİNLİK 15

belirtili isim tamlaması : dürüstlüğü'nün önemi, Ege'nin incisi, onun çantası

belirtisiz isim tamlaması : takım kaptanı, cep telefonu, noktalama işaretleri

ETKİNLİK 16

Sıfatlar (Önadlar)	Niteleme Sıfatı	Sayı Sıfatı	İşaret Sıfatı	Belgisiz Sıfat	Soru Sıfatı
tapishane, kapalı bir kalptir.	X			X	
n on para etmez, bu bendeki aşk olmasa.		X	X		
eşit olan aldanmıştır.		X			
san bir kötülüğe dur diyebilir? i yeterli.	X	X			X
arilar, çok geç gelir.				X	
min atası düşüncedir.				X	

ETKİNLİK 17

Bu kitabı nereden aldın? - İşaret sıfatı

Bazı insanlar yardım edince mutlu olur. - Belgisiz Sıfat

Sınava girip kırk yedi soru çözdüm. - Sayı sıfatı

Öğrenciler sıcaşık sınıflarında ders işliyor.- Niteleme Sıfatı

Hangi konuyu işlediğimizi çok iyi bilir. - Soru Sıfatı

ETKİNLİK 19

1 - f, 2-b, 3-d, 4-c, 5-e, 6-a

ETKİNLİK 20

1. METİN: B, C, E, G 2. METİN: A, D, E, F

ETKİNLİK 21

1-Y, 2-Y, 3-Y, 4-D, 5-D, 6-Y, 7-D, 8-D

ETKİNLİK 22

İsim tamlamaları: Cephelerin acısı, dağın ardı, Mustafa Kemal'in kağınsı, asker içinde.

Sıfat Tamlamaları : Kara geceden, her bir heceden, bu kez.

ETKİNLİK 23

Fedakarlık ve empati

ETKİNLİK 24

Tarihini, özünü unutmayan ve vatansenver insan özellikleri işlenmiştir.

ETKİNLİK 25

- İlginç bir yöntem kullandığı için.
- Bedava yiyecek ve içecek verdiği için.
- Burada çok erdemli bir duruş sergilenmiştir.
- Üsküdar.
- Kitap özeti getirdiklerinde.
- Bakkal Kanber Amca.

26	D	37	A	48	D	59	C
27	D	38	A	49	A	60	B
28	A	39	C	50	B	61	C
29	D	40	C	51	D	62	A
30	C	41	D	52	D	63	B
31	B	42	B	53	D	64	D
32	D	43	B	54	C	65	C
33	D	44	C	55	A	66	B
34	B	45	A	56	D	67	D
35	D	46	A	57	B	68	B
36	D	47	B	58	C	69	C

meb.gov.tr